

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/77/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014200264
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014200264.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: P. G., bytom A., zastúpeného JUDr. Petrom Peružekom, advokátom so sídlom Radlinského 1, Hlohovec, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104, v znení opravného uznesenia zo dňa 15. januára 2015, č. k. 19Sd/77/2014-113, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XY zo dňa 12.02.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím číslo XY zo dňa 22.04.2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím číslo XY zo dňa 10.10.2014 p o t v r d z u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104, v časti výroku o trovách konania m e n í tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 539,28 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Peružeka, vedený v J., a.s., číslo účtu XY do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Náhradu trov odvolacieho konania navrhovateľovi nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104, zrušil rozhodnutie odporkyne číslo XY z 12. februára 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XY zo dňa 22. apríla 2014 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XY zo dňa 10. októbra 2014. Odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 679,04 € do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Rozhodnutím číslo XY z 12. februára 2014, ktorým zmenila svoje rozhodnutie číslo XY z 27. decembra 2013, odporkyňa podľa § 65, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 28. októbra 2013 starobný dôchodok v sume 332,30 € mesačne, zvýšený od 01. januára 2014 na sumu 341,10 € mesačne. Predmetné rozhodnutie odporkyňa zmenila rozhodnutím č. XY z 22. apríla 2014, ktorým podľa § 65, § 82, § 293ce a § 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z., znížila sumu starobného dôchodku navrhovateľa na 341,10 € mesačne od 20. 03. 2014. Rozhodnutie z 22. apríla 2014 odporkyňa zmenila rozhodnutím č. XY zo dňa 10. októbra 2014, ktorým podľa § 65, § 82, § 293ce a § 112 ods. 3 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. a čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania i nariadenia (ES) č. 883/2004 (ďalej len „nariadenie č. 883/2004 a nariadenie č. 987/2009“) a zhodne ako v rozhodnutí zo dňa 22.04.2014 rozhodla o znížení starobného dôchodku na sumu 341,10 eur mesačne od 20.03.2014.

Opravným uznesením z 15. januára 2015, č. k. 19Sd/77/2014-113, opravil krajský súd chybu v písaní vo výroku rozsudku z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odporkyňa rozhodnutím číslo XY z 27. decembra 2013 priznala navrhovateľovi od XY, t. j. od dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov, starobný dôchodok v sume 741,20 € mesačne po zhodnotení obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu 45 rokov a 69 dní. Po zistení, že zamestnávateľ navrhovateľa mal k 31.12.1992 sídlo na území Českej republiky a všetky doby zamestnania navrhovateľa sa tak považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok je za ne príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia, odporkyňa rozhodnutím z 12. februára 2014 rozhodla o priznaní starobného dôchodku navrhovateľa od XY v sume 332,30 € mesačne, zvýšeného od 01. januára 2014 na sumu 341,10 € mesačne, ktoré zmenila rozhodnutím zo dňa 22. apríla 2014 tak, že znížila sumu starobného dôchodku navrhovateľa na 341,10 € mesačne od 20.03.2014. Rozhodnutím z 10. októbra 2014 zmenila svoje rozhodnutie z 22. apríla 2014 doplnením výroku rozhodnutia o čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania i nariadenia (ES) č. 883/2004. Krajský súd po preskúmaní predmetných rozhodnutí s poukazom na čl. 8 ods. 1 nariadenia č. 883/2004 a nariadenia č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia č. 883/2004 a uplatnenie čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení dospel k záveru, že odporkyňa postupovala správne, ak znížila sumu starobného dôchodku navrhovateľa, keďže je nepochybné, že zamestnávateľ navrhovateľa (Škoda Praha) mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, teda k 31.12.1992, sídlo na území Českej republiky a preto doby zamestnania, získané pred uvedeným dňom sa považujú za doby zabezpečenia (poistenia) v Českej republike a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia. Za nesprávny však krajský súd považoval postup odporkyne pri stanovení dátumu, od ktorého bol znížený starobný dôchodok navrhovateľa rozhodnutiami z 22. apríla 2014 a 10. októbra 2010. Poukázal na ustanovenie § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého sa dávka odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila. Znížením starobného dôchodku navrhovateľa od 20.03.2014 rozhodnutiami z 22. apríla 2014 a 10. októbra 2010 odporkyňa podľa názoru krajského súdu postupovala v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením. Z toho dôvodu napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a uložil jej rozhodnúť znovu vo veci zníženia starobného dôchodku navrhovateľa podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním s tým, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na skutočnosť, že hneď po zistení nesprávne priznanej sumy starobného dôchodku za celé obdobie dôchodkového poistenia (napriek sídlu zamestnávateľa navrhovateľa, ktorý mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, k 31.12.1992, sídlo na území Českej republiky a preto doby zamestnania, získané pred uvedeným dňom sa považujú za doby zabezpečenia (poistenia) v Českej republike a dôchodok za ne je príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia), už pri vydaní rozhodnutia z 12. februára 2014 bola suma starobného dôchodku navrhovateľa znížená na sumu 341,10 € mesačne od 20. marca 2014. Pri vydaní rozhodnutí z 22. apríla 2014, ktorým bolo zmenené rozhodnutie z 12. februára 2014 a aj 10. októbra

2010, ktorým zmenila svoje rozhodnutie z 22. apríla 2014, postupovala odporkyňa pri stanovení dátumu, od ktorého bola znížená suma starobného dôchodku navrhovateľa v súlade s § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. K zníženiu sumy starobného dôchodku navrhovateľa došlo odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila, nešlo teda o spätné zníženie dávky, ako to vyhodnotil krajský súd.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania. Súčasne však poukázal na skutočnosť, že zamestnanie navrhovateľa u českého zamestnávateľa trvalo v roku 1992 kratšie ako jeden rok a teda nároky navrhovateľa by mala uhradiť odporkyňa.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250s a s § 250l O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podaného odvolania bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o znížení sumy starobného dôchodku.

Podľa ust. § 65 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia toto nariadenie nahrádza všetky dohovory o sociálnom zabezpečení uplatniteľné medzi členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje rozsah, pôsobnosť nariadenia. Niektoré ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty pred dátumom uplatňovania tohto nariadenia, však naďalej zostávajú v platnosti, za predpokladu, že sú pre príjemcov výhodnejšie, alebo ak vyplývajú z určitých historických okolností a ich účinok je obmedzený časom. Aby tieto ustanovenia zostali v platnosti, zahrnú sa do prílohy II. ak z objektívnych dôvodov nie je možné rozšíriť niektoré z týchto ustanovení na všetky osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, toto treba určiť.

Podľa prílohy II k nariadeniu č. 883/2004, ktorá uvádza ustanovenia dohovorov, ktoré zostávajú v platnosti a ktoré, ak sú uplatniteľné, sú obmedzené na osoby, na ktoré sa vzťahujú, naďalej sa uplatňujú články 12, 20 a 33 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29. októbra 1992.

Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ustanovenia vykonávacieho nariadenia nahrádzajú ustanovenia dojednaní o uplatňovaní dohovorov uvedených v článku 8 ods. 1 základného nariadenia okrem ustanovení, ktoré sa týkajú dohovorov uvedených v prílohe II k základnému nariadeniu, ak sú ustanovenia uvedených dojednaní obsiahnuté v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu.

Podľa prílohy I k nariadeniu č. 987/2009, ktorá uvádza vykonávacie ustanovenia pre dvojstranné dohody, ktoré zostávajú v platnosti, a nové dvojstranné vykonávacie dohody naďalej sa uplatňujú články 15 a 16 správnej dohody z 08. januára 1993 o určení sídla zamestnávateľa a trvalého pobytu na účely uplatňovania článku 20 dohovoru z 29. októbra 1992 o sociálnom zabezpečení.

Podľa článku 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ

občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Podľa § 112 ods. 3 zákona o sociálnom poistení dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 112 ods. 6 zákona o sociálnom poistení dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Z obsahu spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že na žiadosť navrhovateľa zo dňa 28.11.2013 odporkyňa rozhodnutím z 27. decembra 2013 priznala navrhovateľovi od XY, t. j. od dovŕšenia 62 rokov veku, starobný dôchodok v sume 741,20 € mesačne, pričom do obdobia dôchodkového poistenia mu zhodnotila celú dobu dôchodkového poistenia (zamestnania) v rozsahu 45 rokov a 69 dní. Po dodatočnom zistení, že zamestnávateľ navrhovateľa (Škoda Praha) mal k 31.12.1992, t. j. ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, sídlo na území Českej republiky a všetky doby zamestnania navrhovateľa k uvedenému dňu sa tak považujú za doby zabezpečenia v Českej republike a dôchodok je za ne príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia, odporkyňa vydala zmenové rozhodnutia z 12. februára 2014, z 22. apríla 2014 a 10. októbra 2014, na základe ktorých došlo k zníženiu sumy starobného dôchodku navrhovateľa na 341,10 € mesačne od 20.03.2014.

Krajský súd vo svojom rozsudku z 02. decembra 2014, č. k. 19Sd/77/2014-104, konštatoval, že odporkyňa správne posúdila, že o nároku na starobný dôchodok za obdobie do 31.12.1992 je príslušná rozhodnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia, keďže sídlo zamestnávateľa navrhovateľa bolo ku dňu 31.12.1993 na území Českej republiky. Dospel však k záveru, že odporkyňa nesprávne posúdila dátum, od ktorého znížila sumu starobného dôchodku navrhovateľa a že rozhodnutiami z 22. apríla 2014 a 10. októbra 2014 došlo k spätnému zníženiu dávky.

Odvolací súd sa s uvedeným názorom krajského súdu nestotožnil, keďže podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. dávka sa neznižuje odo dňa nasledujúceho po dni vydania rozhodnutia, ale odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Z obsahu administratívneho spisu odporkyne jednoznačne vyplýva, že starobný dôchodok navrhovateľa v sume 741,20 € mesačne priznanej rozhodnutím odporkyne z 27. decembra 2013 bol navrhovateľovi naposledy vyplatený dňa 20. februára 2014 a od 20. marca 2014, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa táto dávka už vyplatila, odporkyňa navrhovateľovi vyplácala starobný dôchodok v sume 341,10 € mesačne.

Odvolací súd nezistil dôvody, ktoré by spôsobili nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí odporkyne. O sume starobného dôchodku navrhovateľa odporkyňa rozhodla v súlade s ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z.z. a čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004. Zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 112 ods. 3 výslovne oprávňuje Sociálnu poisťovňu znížiť priznanú dávku kedykoľvek, ak zistí, že bola priznaná vo vyššej sume ako zo zákona patrí, a to bez ohľadu na to, z akého dôvodu k priznaniu vo vyššej sume došlo.

Súd v súvislosti s námietkou navrhovateľa v odvolaní, že jeho zamestnanie u českého zamestnávateľa trvalo v roku 1992 kratšie ako jeden rok, považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 sa článok 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení naďalej uplatňuje, nakoľko je uvedený v prílohe II. nariadenia, avšak článok 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení sa vzhľadom na ustanovenie článku 8 nariadenia (ES) č. 883/2004, podľa ktorého toto nariadenie nahrádza ustanovenia každého dohovoru o sociálnom zabezpečení záväzného výlučne pre dva alebo viac členských štátov, neuplatňuje.

Odvolací súd z uvedených dôvodov považoval preskúmané rozhodnutia za vydané v súlade so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 220 O.s.p. zmenil a preskúmané rozhodnutie odporkyne z 12.02.2014 v spojení s rozhodnutiami z 22.04.2014 a 10.10. 2014 ako vecne správne potvrdil (§ 250q ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu aj v časti výroku o trovách konania a rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že čiastočne úspešnému navrhovateľovi (odporkyňa po podaní opravného prostriedku zmenila rozhodnutie z 12.02.2014 rozhodnutím z 22.04.2014 a doplnila jeho dôvody rozhodnutím z 10.10.2014) priznal náhradu trov právneho zastúpenia za 6 úkonov právnej služby á 61,84 € podľa § 11 ods. 4, § 14 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. (príprava a prevzatie zastúpenia, podanie návrhu dňa 14.03.2014, opravný prostriedok z 09.05.2014, účasť na pojednávaniach krajského súdu dňa 17.06.2014, 15.07.2014 a 11.11.2014) + 6x režijný paušál po 8,04 €, t. j. v sume 419,28 €.

Ďalej advokátovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na pojednávania na Krajskom súde v Nitre dňa 17.06.2014, 15.07.2014 a 11.11.2014 osobným motorovým vozidlom TOYOTA URBAN CRUISER z Hlohovca do Nitry a späť. Jedna spiatočná cesta z Hlohovca do uvedeného miesta meria 2 x 25 km = 50 km. Spotreba vozidla je 5,5 litra PHM po 1,479 €, amortizácia po 0,183 € za každý ubehnutý kilometer, výška náhrady 13,20 €. Výška cestovného predstavuje za tri cesty tam a späť sumu vo výške 39,60 € (§ 16 ods. 4 vyhlášky).

Advokátovi patrí náhrada za stratu času na ceste z Hlohovca do Nitry a späť za účasť na pojednávaniach dňa 17.06.2014, 15.07.2014 a 11.11.2014. Jedna spiatočná cesta z Hlohovca na uvedené miesto trvá 1 polhodinu strávenú cestovaním, pri troch cestách je to 6 polhodín. Náhrada za stratu času v uvedenej veci predstavuje 6 x 13,40 € = 80,40 € (§ 17 ods. 1 vyhlášky).

Odvolací súd navrhovateľovi z vyúčtovanej odmeny za konanie na súde prvého stupňa nepriznal náhradu za podania z 19.09.2014 a 24.10.2014 z dôvodu, že tieto úkony právnej pomoci nepovažuje za dôvodné. Taktiež odvolací súd nepriznal navrhovateľovi trovy odvolacieho konania, a to odmenu za vyjadrenie k odvolaniu, ktoré považuje vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci za nedôvodné.

Celkovú výšku priznaných trov konania v sume 539,28 € je odporkyňa povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Petra Peružeka, vedený v J., a. s., číslo účtu XY do tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 149 ods. 1 v spojení s § 160 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.